

Klinisk odontologisk praksis og uønskede hendelser

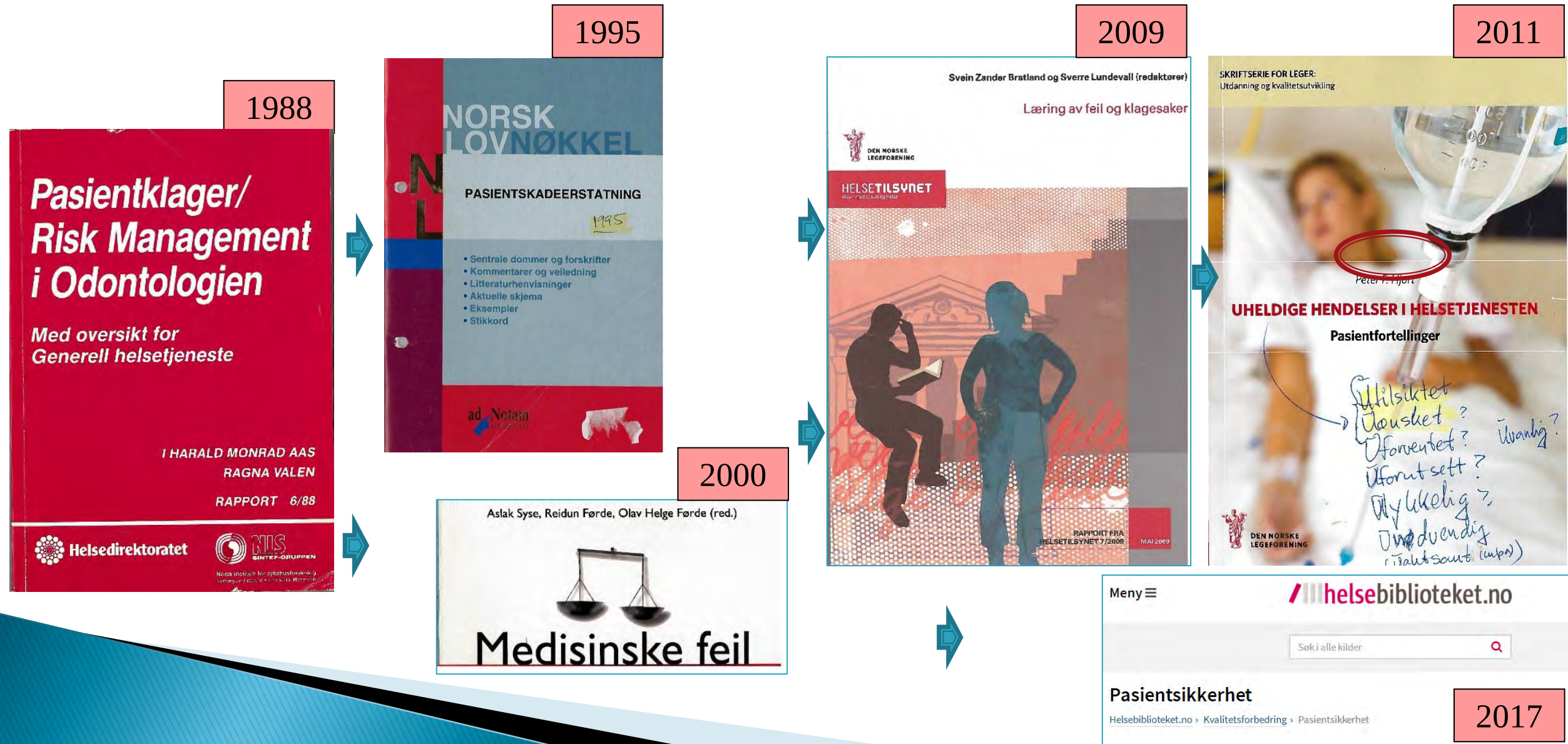
Asbjørn Jokstad
Institutt for klinisk odontologi
UiT Norges arktiske universitet



Sekvens

- ▶ Forsvarlighet i klinisk praksis & pasientklager ~10 min
 - Klagesak # 1, (NTF) oppgave* ~5 min (3 + 2)
- ▶ Pasientklager & erstatning – NPE ~10 min
 - Klagesak # 2, (NPE) oppgave* ~5 min (3 + 2)
- ▶ Hvordan kan «kvalitet» i klinisk praksis bedømmes ~10 min
 - Klagesak # 3, (NTF) oppgave* ~5 min (3 + 2)
- ▶ Kvalitetssikring av tannteknisk leveranse ~10 min
 - Klagesak # 4, (NPE) oppgave* ~5 min (3 + 2)
- Oppsummering, spørsmål & kommentarer

**Pasientbehandling skal være TRYGG – ord & uttrykk & virkemidler vil
og har endret seg kontinuerlig**



Pasientbehandling skal være TRYGG – ord & uttrykk & virkemidler endrer seg kontinuerlig

Pasientsikkerhet er i dag hjemlet som en en pasientrettighet



Regjeringen.no

Tema ▼ Dokument ▼ Aktuelt ▼ Departement ▼ Regjering

Du er her: Forsiden • Dokument • Proposisjoner til Stortinget • Prop. 100 L (2012–2013)

Prop. 100 L (2012–2013)

Endringer i pasient- og brukerrettighetsloven mv. (styrking av pasienters, brukeres og pårørendes stilling m.m.)



HELSE NORD

Forside > Helsefaglig > Kvalitet og pasientsikkerhet

Kvalitet og pasientsikkerhet

Helse Nord jobber for en bedre og tryggere helsetjeneste der pasienten står i sentrum. På denne siden har vi samlet informasjon om kvalitets- og pasientsikkerhetsarbeidet i regionen vår.



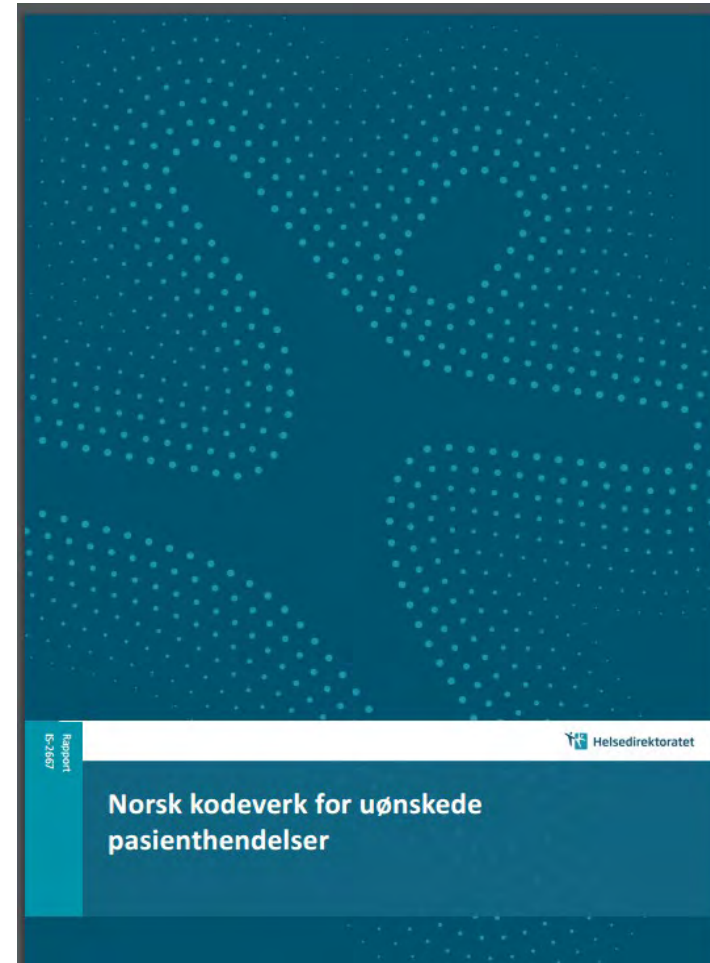
Regjeringen.no

Tema ▼ Dokument ▼ Aktuelt ▼ Departement ▼ Regjering ▼

Du er her: Forsiden • Tema • Helse og omsorg • Sykehus • Kvalitet og pasientsikkerhet

Kvalitet og pasientsikkerhet

Artikkel | Sist oppdatert: 12.12.2017



Registrering av:

1. Sted for hendelsen
2. Hendelsestype
3. Medvirkende faktorer/årsaker
4. Forebyggbarhet
5. Faktisk konsekvens for pasient
6. Hyppighet for uønsket hendelse
7. Mulig konsekvens ved gjentakelse

Forsvarlig praksis & tjenester innen odontologi- hvordan gjennomføre og evaluere kvaliteten?

Kvalitetshåndboken

NTFs kvalitetshåndbok er et hjelpemiddel til å etablere systemer og rutiner som skal sikre ønsket kvalitet i den enkelte tannlegevirksomhet.

Kvalitetshåndboka inneholder følgende kapitler:

- Kapittel 1 - Forpliktelser, lover og regler
- Kapittel 2 - Organisering av virksomheten og samarbeid med andre
- Kapittel 3 - Ekstern kommunikasjon og datasikkerhet
- Kapittel 4 - Internkontroll og HMS
- Kapittel 5 - Smittevern
- Kapittel 6 - Strålevern
- Kapittel 7 - Journalføring

Innholdet er kun tilgjengelig for innloggede medlemmer



Informasjon fra NTF til medlemmer om kvalitetsarbeid

Helsedirektoratet

Kvalitetssystem for klinikkledere offentlig og privat

Oversikt over lover og regelverk som omhandler tannhelsetjenesten samt faglige anbefalinger (retningslinjer/veiledere) på tannhelsefeltet.

Lover

- [Tannhelsetjenesteloven](#) (/lover/tannhelsetjenesteloven)
- [Pasient- og brukerrettighetsloven](#) (/lover/pasient-og-brukerrettighetsloven)
- [Helsepersonelloven](#) (/lover/helsepersonelloven)
- [Folkeshelseloven](#) (/lover/folkeshelseloven)
- [Folketrygdloven kapittel 5](#) (/lover/folketrygdloven-kapittel-5)
- [Helsestilsynsloven](#) (lovdata.no) (<http://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2014-12-16-1702>)

Rundskriv

- [Helsepersonelloven med kommentarer](#) (/Sider/Helsepersonelloven-med-kommentarer.aspx)
- [Lov om pasientrettigheter kapittel 4A – Helsehjelp til pasienter uten samtykkekompetanse som motsetter seg helsehjelpen](#) (/publikasjoner/helsehjelp-til-pasienter-uten-samtykkekompetanse-som-motsetter-seg-helsehjelpen)

Forskrifter

- [Forskrift om vederlag for tannhelsetjenester](#) (/lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2010-11-22-1466)
- [Forskrift om stened til dekning av utgifter til tannlege- og tannpleier for sykdom](#) (/lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2000-12-21-1385)

Retningslinjer og veiledere

Økt internasjonalisering og økende forekomst av antibiotikaresistens har aktualisert behovet for felles retningslinjer for smittevern innen odontologi. Slike retningslinjer har hittil ikke vært definert for odontologisk praksis.

Grunnlaget for alt smittevernarbeid er basale smittevernrutiner, som må være gode nok til at all tannbehandling er trygg for pasient og behandler uavhengig av smittestatus. De odontologiske lærestedene har gått sammen om å utarbeide en retningslinje.

Felles retningslinjer for smittevern (uio.no).
(<http://www.odont.uio.no/om/hms/retningslinjer-for-smittevern/>)

VEILEDERE

[God klinisk praksis i tannhelsetjenesten](#) (/retningslinjer/god-klinisk-praksis-i-tannhelsetjenesten)

NASJONALE FAGLIGE RETNINGSLINJER

[Antibiotikabruk i primærhelsetjenesten](#) (/retningslinjer/nasjonal-faglig-retningslinje-for-antibiotikabruk-i-primærhelsetjenesten)

NASJONALE FAGLIGE RETNINGSLINJER

[Bivirkninger fra odontologiske biomaterialer](#) (/retningslinjer/nasjonal-faglig-retningslinje-for-utredning-og-behandling-ved-mistanke-om-bivirkninger-fra-odontologiske-biomaterialer)

VEILEDERE

[Tenner for livet](#) (/retningslinjer/tenner-for-livet-helsefremmende-og-forebyggende-arbeid)

VEILEDERE

[God kommunikasjon via tolk](#) (/retningslinjer/veileder-om-kommunikasjon-via-tolk-for-ledere-og-personell-i-helse-og-omsorgstjenestene)

Sist faglig oppdatert: 2. mars 2017

HD, 2017

Forsvarlig odont. praksis/tjenester er hjemlet i flere ulike lovverk ...og etterkontrollert av ulike tilsyn

- Lov om helsepersonell (helsepersonelloven)
- Lov om tannhelsetjenesten (tannhelsetjenesteloven)
- Lov om statlig tilsyn med helse- og omsorgstjenesten (helsetilsynsloven)
- Lov om pasient- og brukerrettigheter (pasient- og brukerrettighetsloven)
- Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern (arbeidsmiljøloven)
- Lov om medisinsk utstyr



- Forskrift om medisinsk utstyr
- Forskrift om pasientjournal (pasientjournalforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten
- Forskrift om prisopplysninger for varer og tjenester (prisopplysningsforskriften)
- Forskrift om strålevern og bruk av stråling (strålevernforskriften)



Forsvarlig praksis & tjenester – hvordan gjennomføre og evaluere kvalitet på en virksomhet?

Mangelfull

Praksis / behandling /
ytelse / service /
ressursbruk / osv.

Beste

Praksis / behandling /
ytelse / service /
ressursbruk / osv.



Gode klinikkrutiner for å følge lover og forskrifter om:

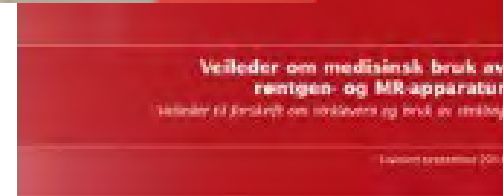
smittevern

røntgenvern

forurensningsvern

arbeidervern

OSV.



Forsvarlig praksis & tjenester – hvordan gjennomføre og evaluere kvalitet faglig utførelse i en virksomhet?

Mangelfull

Praksis / behandling /
ytelse / service /
ressursbruk / osv.

Beste

Praksis / behandling /
ytelse / service /
ressursbruk / osv.



Gode klinikk rutiner for å følge lover og forskrifter om:

smittevern

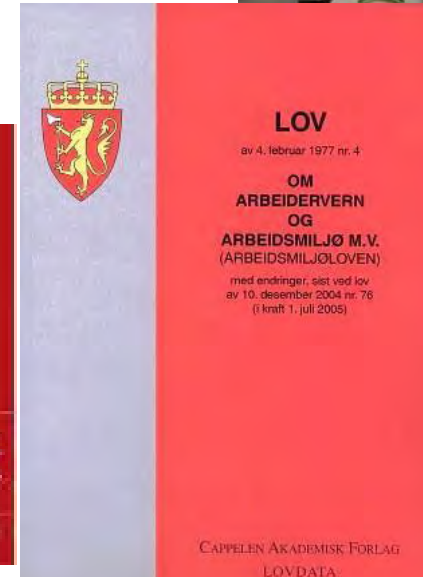
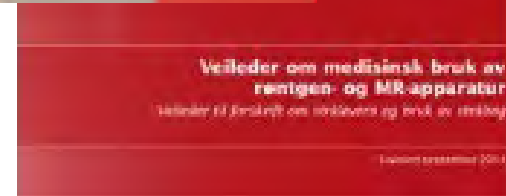
røntgenvern

forurensningsvern

arbeidervern

OSV.

MEN,



Hva med mer direkte pasientsentrerte problemstillinger?
med andre ord, hva er faglig forsvarlig praksis og tjenester innen klinisk odontologi

PÅLEGG MED HJEMMEL I LOV

Skal følge lover og bestemmelser

Skal føre behandlingsjournal

Skal praktisere under eget navn ved behandling, journalføring og korrespondanse

Skal følge krav til prisopplysning

+

...?

Skal yte øyeblikkelig hjelp når ansett påtrengende nødvendig

Skal hjelpe pasienter til å oppnå økonomiske rettigheter

Skal medvirke til at pasienter ikke skaffes uberettiget økonomisk eller annen fordel

Faglig forsvarlig praksis & tjenester –
hvordan gjennomføre og evaluere kvalitet?

PÅLEGG MED HJEMMEL I LOV

Skal følge lover og bestemmelser

Skal føre behandlingsjournal

Skal praktisere under eget navn ved behandling, journalføring og korrespondanse

Skal følge krav til prisopplysning

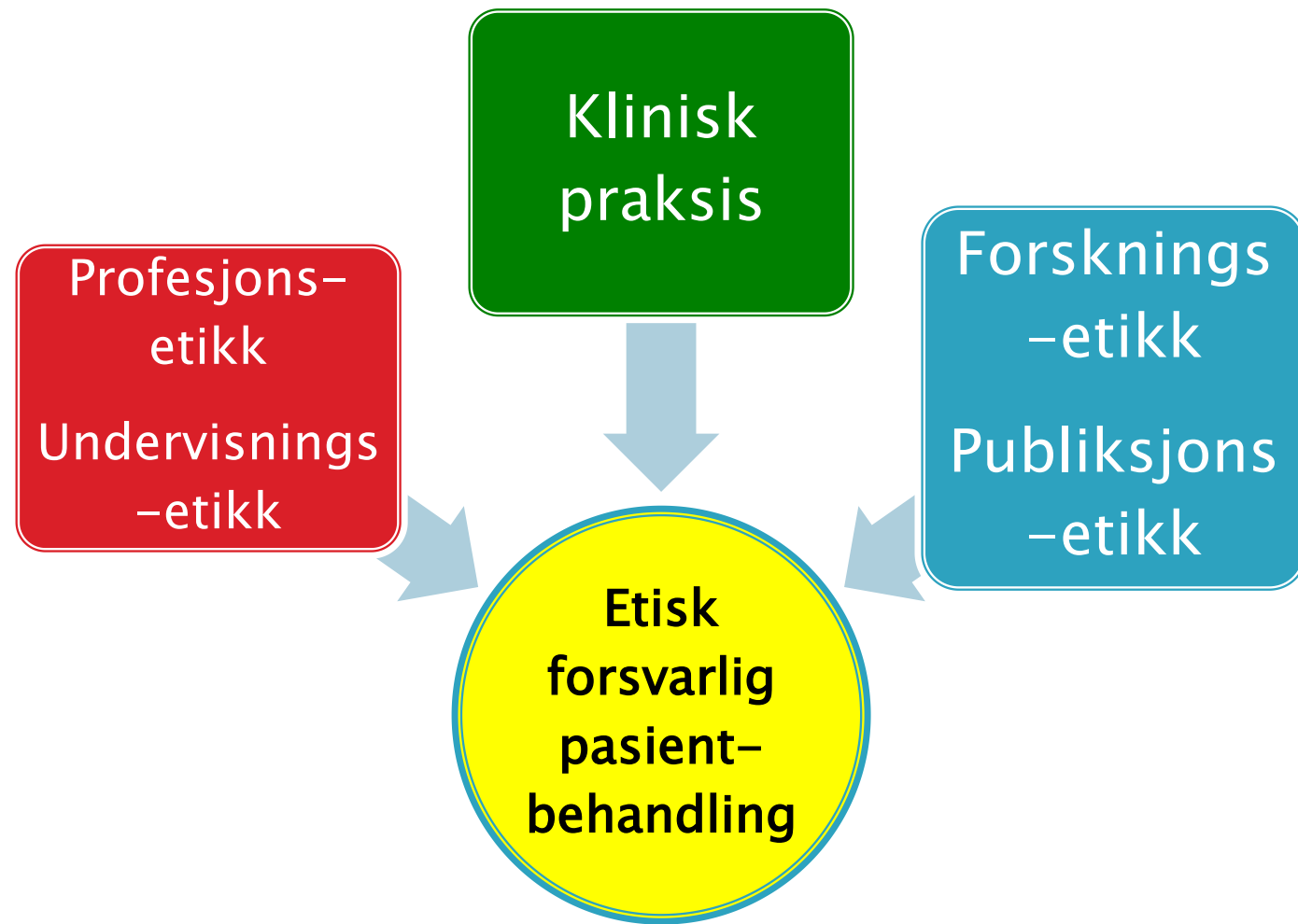
+

Skal yte øyeblikkelig hjelp når ansett påtrengende nødvendig

Skal hjelpe pasienter til å oppnå økonomiske rettigheter

Skal medvirke til at pasienter ikke skaffes uberettiget økonomisk eller annen fordel

Faglig forsvarlig praksis & tjenester –
hvordan gjennomføre og evaluere kvalitet?



Faglig forsvarlig praksis & tjenester – hvordan gjennomføre og evaluere kvalitet?

Bruk av placebo
Evidensbasert medisin og etikk
Etisk forskning, komite, hensikt og praksis
Forfatterskap / "Ghost writing"
Helsinki-erklæringen
Vipeholm kariesundersøkelsen på sårbar deltakergruppe
Sudbø-saken, Det odontologiske fakultetet i Oslo
Industrirelasjoner : universitet / enkeltpersoner
Interessekonflikter / kryssende agendaer, aktivisme
Klinisk forskning og etiske avveininger mht risiko
Medforfatterskap
Opplysning om interessekonflikter i publikasjoner
Plagiarisering i publikasjoner
Randomiserte studier - equipoise / anvendelighet i kirurgi
Samtykke til studiedeltakelse
Svindel, kontra forseelse, mht forskningsfunn
Sårbarhet - beskyttelse av sårbare grupper / hensyn til kjønn,
alder etnisitet,
Osv

Forsknings-
etikk
Publikasjons-
etikk

**Etisk
forsvarlig
pasient-
behandling**

Faglig forsvarlig praksis & tjenester – hvordan gjennomføre og evaluere kvalitet?

Autorisasjon som tannlege og autonomi
Behandling av pasient med psykisk sykdom
Behandling av ruspåvirkede pasient
Biomaterialvalg, sikkerhet, egnethet og effektivitet
Det sosiale bildet av tannleger
Henvisning når man ikke har eller behersker kunnskap eller metoder
Interessekonflikter
Konfidensialitet og personvern
Kosmetisk behandling
Krav til informasjon om funn av betydning for generell helse
Malpraksis, karakteristika
Nekting av behandling; fortsettelse av påbegynt behandling
Når er en behandling overflødig; faglig uforsvarlig; unødig kostbar
Relasjoner - personlig grenser mellom pasient og behandler
Relasjoner - til leverandører og tjenesteytere
Samtykke til behandling, hva er tilstrekkelig informasjon og hvor lenge
Språk og kulturforskjeller, krysskommunikasjon på tvers
Urealistiske pasientforventninger
Osv

**Klinisk
praksis**



**Etisk
forsvarlig
pasient-
behandling**

Faglig forsvarlig praksis & tjenester – hvordan gjennomføre og evaluere kvalitet?

- Etterutdanning & etiske implikasjoner
- Faglig uenighet & kollegakritikk
- Henvisninger, gjensidig informasjonsplikt, vederlag
- Håndtere pasientklage eller søksmål
- Innkallinger og varsler til tidligere pasienter
- Markedsføring, egne ferdigheter og praksis
- Markedsføring, produktreklame for forbruksvarer og medikamenter
- Markedsføring av klinikken
- Praksis som er uvitenskapelig forankret / alternativ
- Salg av tannhelsetjenester
- Søksmål – hvordan forebygge
- Tittelbruk
- Tvist med pasient og omgjøring av behandling
- Uttalelse som sakkyndig
- Varsling om manglende profesjonalitet av kollega
- Osv.



Instruktør - studentforhold
Undervisning i etikk for studenter
Undervisning i etikk for etablerte utøvere

Profesjons-
etikk
Undervisnings-
etikk

Etisk
forsvarlig
pasient-
behandling

Faglig forsvarlig praksis & tjenester – hvordan gjennomføre og evaluere kvalitet?

- Etterutdanning & etiske implikasjoner
- Faglig uenighet & kollegakritikk
- Henvisninger, gjensidig informasjonsplikt, vederlag
- Håndtere pasientklage eller søksmål
- Innkallinger og varsler til tidligere pasienter
- Markedsføring, egne ferdigheter og praksis
- Markedsføring, produktreklame for forbruksvarer og medikamenter
- Markedsføring av klinikken
- Praksis som er uvitenskapelig forankret / alternativ
- Salg av tannhelsetjenester
- Søksmål – hvordan forebygge
- Tittelbruk
- Tvist med pasient og omgjøring av behandling
- Uttalelse som sakkyndig
- Varsling om manglende profesjonalitet av kollega
- Osv.



Instruktør - studentforhold
Undervisning i etikk for studenter
Undervisning i etikk for etablerte utøvere

Profesjons-
etikk
Undervisnings-
etikk

Etisk
forsvarlig
pasient-
behandling

PASIENTKLAGER PÅ UTFØRT BEHANDLING



1. NTF Klagenemnd
eller

2. NPE– Norsk pasientskadeerstatning

Klagenemndene

Klagenemndenes formål er å bidra til å forebygge og løse konflikter mellom pasienter og tannleger som er medlemmer av Den norske tannlegeforening (NTF), gi informasjon om tannbehandling til publikum og bidra i dialogen mellom behandlende tannlege og pasient.

Klagenemndene besvarer forespørsler og/eller behandler klager fra publikum på den faglige utførelsen av behandlingen, men kan ikke ta stilling til krav om erstatning.

Klagenemndene kan kun behandle saker som kan løses ved reduksjon/tilbakebetaling av honoraret eller ved at tannlegen med klagerens samtykke korrigerer/gjør om arbeidet.

Klager hvor kravet om nedsettelse av honorar eller korrigerings/omgjøring overstiger Norsk Pasientskadeerstatning (NPE) sin nedre grense for behandling (10 000 kroner) kan ikke behandles av klagenemndene.

Klagenemndene kan heller ikke behandle saker der klageren ønsker erstatning for tort og svie, der klagen dreier seg om rimeligheten av pris på utført behandling, manglende overholdelse av prisopplysningsforskrift, feil ved trygdeoppgjør eller underbehandling/overbehandling.

Ordningen er forankret i lokalforeningene.

Reglement for NTFs klagenemnder

NTF lokale klagenemnd - fremgangsmåte

Eksempel

1. Pasient klager til lokalforeningen

2. Klagenemnda vurderer innhold og ber innklaget tannlege om, en redegjørelse.

3. Tannlegen svarer skriftlig på klagen

4. Pasient innkalles til en klinisk undersøkelse av nemndas medlemmer

5. Nemda vurderer dokumentasjon og fatter et vedtak



Romerike Tannlegeforenings Klagenemnd
v/ Asbjørn Jokstad, sekretær
Trondheimsveien 61
2040 Kløfta

Klage fra pasient

Romerike Tannlegeforenings klagenemnd har mottatt vedlagte klage av 29/12/97 fra [REDACTED]

Før nemnden tar stilling til klagen ber vi om din eventuelle kommentar med utskrift av journal, røntgenbilder og kontoutskrift. Når uttalelsen foreligger vil den bli oversendt pasienten for bemerkninger.

Dersom nemnden finner at det er behov for det vil pasienten bli innkalt til undersøkelse før det blir tatt standpunkt til klagen.

Du vil bli kontaktet på ny dersom det gjennom undersøkelsen skulle fremkomme nye opplysninger.

Vi ber om din uttalelse innen 14 dager. Dersom du ikke besvarer henvendelsen, vil klagerens fremstilling bli lagt til grunn for klagebehandlingen.

Gjenpart av dette brev samt vedlegg er sendt [REDACTED] til orientering.

Med vennlig hilsen

for Romerike Tannlegeforenings klagenemnd

.....
Sekretær

Vedlegg:

1. Klage av 29/12/97

2. Regler om lokalforeningens klagenemnder

NTF lokale klagenemnd - fremgangsmåte

Eksempel

1. Pasient klager til lokalforeningen
2. Klagenemnda vurderer innhold og ber innklaget tannlege om, en redegjørelse.
3. Tannlegen svarer skriftlig på klagen
4. Pasient innkalles til en klinisk undersøkelse av nemndas medlemmer
5. Nemda vurderer dokumentasjon og fatter et vedtak

NTF-medlemmer er pålagt å rette seg etter nemndas kjennelse

Ved uenighet kan innklaget tannlege anke saken til NTF sentralt



Asbjørn Jokstad, sekretær
Trondheimsveien 61
2040 Klofta

Kjennelse

05.05.1998

Romerike Tannlegeforenings klagenemnd gjennomførte et møte d. 22/4/1998 på Elin Nygaard's tannlegekontor i Strømmen. Møtet var sammenkalt for å ta stilling til en klage pasient [redacted] hadde fremsatt mot tannlege [redacted]. Tilstede var tannlege Elin Nygaard (leder) og tannlege dr.odont. Asbjørn Jokstad (sekretær). Tannlege Knut S Sunde hadde forfall, og i stedet møtte varamedlem tannlege Per C Karlsen.

Ved brev av 4/02/1998 hadde [redacted] påklaget den faglige utførelsen av tannlege [redacted] utført i tidsrommet mai 1995-mars 1997. Brevet var av klagenemnden ved Elin Nygaard oversendt tannlege [redacted] i medio mars. Det foreligger også et brev med røntgenbilder fra hennes nye tannlege, hvor det blir redegjort hva slags behandling som er blitt utført siden 08/09/97. Dette ble sendt etter anmodning fra klagenemnda. I tre brev av 20/03/1998 har [redacted] gitt sine bemerkninger til pasientens klage, samt vedlagt utskrift av pasientjournalen og røntgenbilder.

Pasient [redacted] har i det vesentlige anført:

- Plastfyllingene har ikke vært holdbare som lovet
 - En jeksel (36) som det ble satt en stift i måtte senere ekstraheres
 - En jeksel (37) det ble satt krone på er plagsom
- Tannlege [redacted] har i det alt vesentlige fremholdt:
- De eldste tannfargede fyllingene ble lagt i 1994 og er således modne for utskiftning
 - Pasienten ble informert om ulemper ved å legge tannfargede fyllinger
 - De siste røntgen-bitewings viste ingen defekter etter hans vurderinger
 - Hadde ikke mottatt tidligere klage på utførelsen av pasientbehandlingene
 - 36 var rotfylt og restaurert med amalgam fra før og erstatningen med kompositt plast ble mislykket

Hennes nye tannlege anfører

- Stift gjennom 36 nødvendiggjorde ekstraksjon
- En del kompositt plastfyllinger har blitt revidert på grunn av sekundærkaries
- Pasienten ønsker nye tannfargede fyllinger til tross for redusert holdbarhet

Undersøkelse

Nemnden undersøkte [redacted] den 22/4/1998 i Elin Nygaard's tannlegekontor på Strømmen. Tannsettet var komplett, med unntak av 36. Tennene var velkonserverte, med mange fyllinger som indikerer tidligere eller nåværende høy kariesaktivitet. Fyllingene i kompositt plast som var nye var av god kvalitet, i motsetning til de gamle som var av meget tvilsom kvalitet. Det var en MK-krone på 37. På grunn av smertereaksjoner lot det seg ikke gjøre å undersøke denne kronen nærmere. Røntgenbilder fra 1993 viste amalgamfyllinger som røntgenologisk virket tilfredstillende. Røntgenbilder fra mai 1997 fra tann [redacted] viste kompositt plastfyllinger med overheng/manko og sekundærkaries. Røntgenbilder utlånt fra hennes nye tannlege viste det samme i flere av fyllingene laget av tannlege [redacted]. Et bilde fra september 1997 viste 36 med en rotstift perforet gjennom furkasjonen ca 2-3 mm intraosseøst. Flere av de gamle og nye kompositt plastfyllingene er lagt under emalje-sementgrensen.

Pasientjournal

Pasientjournalen var ikke ført i henhold til gjeldende journalforskrifter. Det var ingen opplysninger i journalen om diagnose, skisserte alternative løsninger med prisoverslag, behandlingsplan eller prognosevurdering. Hverken kariessituasjon eller gingivas tilstand var registrert. I journalen fremgår det at det er brukt produktene Z100 (3M) og Polofil molar (VOCO).

Nemndas vurderinger

Nemnden har bygget sine vurderinger på:

- a) opplysninger fremkommet i den skriftlige korrespondansen
- b) undersøkelsen av [redacted] den 22 april
- c) gjennomgang av utskrift av tannlegene [redacted] pasientjournaler og røntgenbilder, samt røntgenbilder fra hennes nye tannlege av september 97.

Vedrørende pasientens anførsler

- Det er en kjennsgjøring at tannfargede fyllinger ikke er holdbare i de bakre tennene. Det fremgår ikke i journalen i hvilken grad dette er forklart av tannlege [redacted] men siden det også er blitt gjort av hennes nye tannlege antas det at pasienten er klar over dette nå.
- Til tross for at tann 36 var rotfylt og restaurert med en stor amalgamfylling er det lite tvil om at rotstiften som tannlege [redacted] satte i tannen forårsaket ekstraksjonen.
- Kronen på 37 ser akseptabel ut klinisk. Røntgenbildet derimot, indikerer at det kan ha skjedd en skade på roten under fremstillingen. Dette vil vise seg i ettertid.

Vedrørende tannlegens anførsler

- Holdbarheten på kompositt plastfyllinger anslås til ca. 7 år, så det er forsåvidt riktig at det kan forventes at noen fyllinger må skiftes innenfor 3 år.
- Ut i fra kopi av journalen, som angir behandling i perioden nov 93 til jan 97- ble det siste BW-bildet tatt i 05/05/97. Klagenemnda er uenige i at de nye tannfargede fyllingene ser akseptable ut på disse røntgenbildene.
- Pasienten angir at feilen først ble oppdaget høsten 1997 når hun oppsøkte sin nye tannlege. Pasienten kan vanskelig selv vurdere kvaliteten på arbeidet som var utført i sine tenner.

Nemndens uttalelse

Pasientjournalen var av en kvalitet som ikke ga nemnda mulighet for å forstå pasients behov samt tannlegens vurderinger som lå til grunn for å gjennomføre denne behandlingen. Det er derfor usikkert om det i det hele tatt var indikasjoner for å utføre behandlingen som ble gjort.

Honoraret i henhold til NTF's tariff, som gjaldt på tidspunktet behandlingen ble utført, virker normalt.

Nemnden mener enten en reduksjon i honoraret eller omgjøring av arbeid er indikert. På forespørsel sier pasienten at det er utenkelig å oppsøke tannlege [redacted] på ny. Kostnadene for fyllingsterapien i jeksle var på ca kr. 6.500- eksklusiv rotfylling og fortannsfyllinger. Siden alle fyllingene var av så tvilsom kvalitet at de suksessivt har måttet bli erstattet av nye, anbefales det at pasienten tilbakebetales disse kostnadene.

Slutning

[redacted] klage på behandlingen utført av tannlege [redacted] tas til følge.

Tannlege [redacted] tilbakebetaler kr. 6.500 til pasienten.

Kjennelsen var enstemmig.

Romerike, 5 Mai 1998

Elin Nygaard (sign)

Asbjørn Jokstad (sign)

Per Ch Carlssen (sign)

Klagesaker i oral protetikk

Håndbok om hvordan pasientklager har blitt vurdert av Oslo Tannlegeselskap klagenevnd, 1999-2003.

Utarbeidet av tannlege Lena Johansen
August 2005

Prosjektoppgave i spesialutdanningen i protetikk
Det odontologiske fakultet
Universitet i Oslo

Introduksjon

Denne håndboka er ment å skulle benyttes i sammenheng med en seminarserie om pasientetikk og håndtering av klagesaker med fokus på protetikk.

Sakene tar utgangspunkt i alle pasient-klagesakene som ble mottatt av Oslo Tannlegeselskap i perioden mellom 1999 og 2003.

Takk til Turid Lystad ved Oslo Tannlegeselskap's sekretariat for utmerket service og veiledning og for utrettelig assistanse. Uten henne ville det vært umulig å utvikle denne håndboka.

Veileder for utforming av håndboka har vært professor Asbjørn Jokstad, University of Toronto Faculty of Dentistry.

Lærdom fra tidligere klagesaker

Sak 255

Klager: dame født 1943

Innklaget: dame, fødselsdato ikke oppgitt

Pasientens fremstilling:

- fikk laget en liten midlertidig protese, jeg finner denne svært høyt priset (kr 8500,-)
- protesen passet ikke og er gjenlagt på tannlege kontoret
- jeg ble ikke opplyst om at denne hadde så høy pris
- jeg ble ikke informert på forhånd om prisen på protesen, men først når denne var ferdig og skulle prøves
- forståelig kostnadsoverslag foreligger ikke
- det spesifiseres ikke hva tannlegens kostnader er, heller ikke tannteknikerens
- for kort kredittid for faktura (5 dager)

Tannlegens fremstilling:

- pasienten svært nervøs, har parkinson, har ukontrollerte motoriske bevegelser, til tider vanskelig å forstå fordi hun prater fort etc
- prisen på protesen følger klinikkens priser
- protesen er fin i estetikk og bitt, protesen synes å passe etter de kriterier som er lagt
- pasienten var ikke interessert i å ta den tiden det tar å tilvenne seg protesen
- pasienten ble flere ganger opplyst om pris på protesen, det så ut til at pasienten forstod prisen som ble gitt muntlig
- beklager at skriftlig kostnadsoverslag på protese ikke ble gitt, virket som pasienten forstod prisen som ble gitt muntlig
- pasient ble muntlig informert om hva slags type behandlingen det dreide seg om
- kreditt tid er individuelt hvordan det gjøres

Klagenevndas uttalelse:

- klagen gjelder pris på en midlertidig protese; pasienten finner denne altfor høyt priset tatt i betraktning at protesen kun er ment som en midlertidig løsning
- hun mener at hun ikke ble informert om prisen før protesen allerede var framstilt
- dersom et kostnadsoverslag hadde foreligget hadde hun ikke akseptert denne prisen

vedtak:

- det er urimelig at pasienten belastes 8500 kr for en midlertidig løsning med forventet kort levetid
- Klagenævnda anbefaler derfor at prisen på protesen halveres

Kommentar:

- her legger Klagenævnda opp til en fortjeneste til tannlegen på bare 500 kr (tekniker kostet ca 3700 !)
- ved midlertidige erstatninger som vil falle dyre, er det ekstra viktig med informasjon og skriftlig overslag til pasienten FØR behandlingen påbegynnes
- ved midlertidig løsninger bør man vurdere rimeligste, tekniske løsning slik at totalprisen holdes nede, det blir ikke riktig at tannlegen skal gjøre arbeidet "gratis" og tekniker tar hele kaka

Egne notater:

PASIENTKLAGER PÅ UTFØRT BEHANDLING OG ERSTATNING



1. NTF Klagenemnd

eller

2. NPE– Norsk Pasientskadeerstatning

Norsk Pasientskadeerstatning (NPE)

Norsk Pasientskadeerstatning er ansvarlig for skade som kan kreves erstattet etter pasientskadeloven, herunder skade som følge av behandling i offentlig eller privat tannhelsetjeneste.

Alle privatpraktiserende tannleger plikter å yte tilskudd til NPE, jf. helsepersonelloven § 20 jf. pasientskadeloven § 8. Endringen trådte i kraft i 2009, og erstattet behovet for å tegne ansvarsforsikring.



Behandling av klager hos NPE er gratis.

Klager som kan behandles av NPE:

- Skaden må skyldes tannbehandlingen og svikt i denne
- Det er ikke krav om at tannlegen har opptrådt uaktsomt, det er skaden og resultatet av skaden som avgjør om pasienten har rett til erstatning (objektivt ansvar)
- Pasienten kan kreve erstatning utover behandlingskostnader, for eksempel for tap av inntekt som følge av skaden
- Det økonomiske tapet overstiger kr 10. 000,-

Erstatning



Innføring av Norsk pasientskadeerstatning (NPE) forhindrer ikke direktesøksmål mot tannleger. Pasientene kan velge om de vil sende sin sak til NPE eller få en rettslig avgjørelse av domstolene vedrørende sitt erstatningskrav.

Ved direktesøksmål mot en tannlege må pasienten bevise overfor domstolene at tannlegen har opptrådt uaktsomt. NPE dekker økonomisk tap og menerstatning dersom pasientskaden skyldes svikt i tannhelsehjelpen. Norsk

pasientskadeerstatning har objektivt erstatningsansvar, det vil si at det *ikke* er krav om at tannlegen har opptrådt uaktsomt for å kunne utbetale erstatning. En tannlege kan altså bli stevnet personlig av en pasient som krever erstatning, men det skal mer til for pasienten å nå frem overfor domstolene enn overfor NPE. Det vil derfor sjelden være hensiktsmessig for pasienten å gå til søksmål mot tannlegen for å få erstatning for økonomisk tap eller menerstatning.

Det skal svært mye til før en pasient får medhold i et krav om oppreisningserstatning (erstatning for såkalt *tort og svie*) etter norsk rett. Dette fordi utbetaling av oppreisningserstatning forutsetter at tannlegen har opptrådt grovt uaktsomt eller forsettlig.

Blir tannlegen dømt til å betale erstatning for økonomisk tap eller menerstatning er det svært viktig at tannlegen har hatt dialog med NPE fra det tidspunkt et søksmål fremmes. Dette for å sikre at NPE vil yte refusjon for erstatningsutbetalingen til pasienten.

Informasjon til tannleger på NPE hjemmesider 1 / 2

HVORDAN SNAKKER DU MED PASIENTEN ETTER SKADE?

Hvordan snakker du med pasienten om erstatning ved pasientskade?

Når pasienten har fått en skade eller alvorlig komplikasjon har helsepersonell en lovpålagt plikt til å fortelle om NPE (Norsk pasientskadeerstatning) og muligheten for å søke erstatning.

Kommunikasjon med pasienten

Stikkordet i alle sammenhenger rundt pasientskader er åpenhet. De aller fleste pasienter er opptatt av å få informasjon om hva som har skjedd. Du bør sette av god tid til en samtale med pasienten og/eller pårørende. Pasienter som mener de har fått en skade har krav på å bli tatt på alvor, uansett om dere har forskjellige oppfatninger av situasjonen.

- 1 Snakk med pasienten og fortell om muligheten til å søke erstatning hos NPE.
- 2 Overlat vurderingen av erstatningsspørsmålet til oss.
- 3 Gi pasienten brosjyre med kontaktinfo til NPE.

Informasjon til pasienten

Mer informasjon finner dere på npe.no. Her finner dere brosjyre med informasjon til pasienter og skademelding. Dere kan også kontakte servicesenteret vårt på telefon 22 99 45 00.

Hvem er NPE?

Vi er en statlig etat som behandler erstatningskrav fra pasienter som mener de har fått en skade etter behandling i helsetjenesten. Også pårørende kan søke om erstatning.

"Vårt beste råd til helsepersonell er å være åpne rundt det som har skjedd"



HVA SKAL TIL FOR Å FÅ ERSTATNING?

- Pasienten må ha fått en skade
- Skaden må skyldes svikt i behandlingen
- Skaden må ha ført til et økonomisk tap

HVORDAN SNAKKER DU MED PASIENTEN ETTER SKADE?

NPE (Norsk pasientskadeerstatning) er en statlig etat underlagt Helse- og omsorgsdepartementet. Vi behandler erstatningskrav gratis for pasienter som er blitt påført skade innen helsevesenet.

På våre nettsider npe.no finner du mer informasjon for ansatte i helsetjenesten.

Du kan også følge oss på Facebook og på Twitter @NPE_Norge

Norsk pasientskadeerstatning

telefon: 22 99 45 00
e-post: npepost@npe.no

Informasjon til tannleger på NPE hjemmesider 2/2

Hvorfor betale innskudd til NPE

Hvorfor må tannleger betale tilskudd til NPE - og hva skal det dekke?

Tannleger som behandler pasienter utenfor den offentlige helsetjenesten har plikt til å melde seg inn i tilskuddsordningen i Norsk pasientskadeerstatning (NPE), og betale et årlig tilskudd.

 Skriv ut  Del [Nynorsk](#) | [English](#) | 23. februar 2018

Tilskuddet skal dekke NPEs utredning av erstatningssaker og erstatningsutbetalinger. Det er kun NPE som dekker pasientskader. Andre forsikringer vil ikke dekke pasientskader.

Slik melder tannleger seg inn i tilskuddsordningen
Tannleger melder seg inn i tilskuddsordningen via nettsidene til NPE – npe.no.

Ved innmelding må tannlegen selv melde hvilken helsepersonellgruppe og andel årsverk virksomheten skal registreres med for de ulike årene.

- Dette gir grunnlaget for å beregne riktig tilskudd. Hvis tannlegen ikke gir oss denne informasjonen, vil vi etter beste skjønn utstede en faktura med opplysninger vi tror skal være registrert, sier seniorrådgiver Inge Krokan. Han er fagansvarlig for privat helsetjeneste i NPE.

Tannlegene vil være dekket av tilskuddsordningen når de har meldt inn virksomheten med riktige opplysninger, og betalt tilskudd for alle årene de har arbeidet som tannlege. Det gjelder også hvis virksomheten har blitt etterinnmeldt og tilskuddet er etterbetalt. En forutsetning er at dette ble gjort før eventuelle erstatningskrav ble meldt til NPE.

Hva skjer hvis tannlegen ikke har betalt tilskuddet?

Tannleger som ikke har betalt tilskudd, vil få krav om etterbetaling av tilskudd for årene de har vært tilskuddspliktige. NPE kan gi medhold for skader som har skjedd i en periode der tannlegen ikke var dekket av tilskuddsordningen. Da vil tannlegen få krav om å dekke erstatningsutbetalinger og saksbehandlingskostnader, såkalt regress. Pasienten vil uansett være dekket av tilskuddsordningen.

En tannlege kan ende opp med en stor merkostnad hvis han eller hun ikke har meldt seg inn i tilskuddsordningen, og ikke har betalt det årlige tilskuddet.



Tannlegesakene i NPE 2009-1. halvår 2017

Antall mottatte saker: 2371.
Antall vedtak: 1969: 766 medhold og 1203 avslag/avvist/henlagt.
Andel medhold: 39 prosent.
Erstatningsutbetalinger: 69,5 millioner kroner.

Regresskrav sendt ut per 3. kvartal 2017

Antall: 64.
Beløp: 4,4 millioner kroner

Informasjon til profesjonsgrupper

Tannleger

Informasjon knyttet til tannlegepraksis.

 Skriv ut  Del [Nynorsk](#) | [English](#) | 11. juni 2019



Risikogrupper for tannleger

I forskriften er helsepersonell inndelt i ulike risikogrupper. Tannlegene deles inn i to ulike grupper, avhengig av risiko. Her kan du lese mer om inndelingen.



Klage på tannbehandling eller erstatningskrav?

Klage på tannbehandling kan meldes Tannlegeforeningens lokale klagenemnder. Erstatningskrav meldes til NPE.



Tannleger som utfører botoxinjeksjoner

Noen tannleger tilbyr botoxinjeksjoner til sine pasienter. Vi får spørsmål om denne tjenesten er dekket av tilskuddsordningen.



Eksempler på saker innen tannbehandling

Her kan du lese om typiske saker innen tannbehandling som har fått medhold eller avslag hos oss.

Sjekkliste for oppdatering og utmelding

Sjekk om du har meldeplikt til NPE

Innmelding, oppdatering og utmelding

Priser og faktura

Avgrensninger om meldeplikten

Kollektivavtaler

Informasjon for profesjonsgrupper

> Fysioterapeuter

> Leger

> Tannleger

> Risikogrupper for tannleger

> Klage på tannbehandling eller erstatningskrav?

> Tannleger som utfører botoxinjeksjoner

> Eksempler på saker innen tannbehandling

Informasjon om ordningen og regelverk

Eksempel på saksfremstilling

1. Pasient søker NPE om erstatning som følge av skade

2. Jurist vurderer om klagen kvalifiserer ihht gjeldende regelverk

3. Alle relevante helseutøvere som har behandlet erstatningssøker inviteres til å sende inn behandlingsjournal

Til sammenlikning – NTF lokale klagenemd

1. Pasient klager til lokalforeningen

2. Klagenemnda vurderer innhold og ber innklaget tannlege om, en redegjørelse.

3. Tannlegen svarer skriftlig på klagen

4. Pasient innkalles til en klinisk undersøkelse av nemndas medlemmer

5. Nemda vurderer dokumentasjon og fatter et vedtak

Skademelding

Les forside og veiledning nøye før du fyller ut skjema

1. ERSTATNINGSSØKER (BRUK BLOKKBOKSTAV)

Skademelding

Les forside og veiledning nøye før du fyller ut skjema

5. SAKEN GJELDER (Fortsett på eget ark hvis du trenger mer plass)

Eksempel på saksfremstilling

1. Pasient søker NPE om erstatning som følge av skade

2. Jurist vurderer om klagen kvalifiserer ihht gjeldende regelverk

3. Alle relevante helseutøvere som har behandlet erstatningssøker inviteres til å sende inn behandlingsjournal

4. Innklaget behandlingssted bes om uttalelse. (blir sendt til erstatningssøker med invitasjon til å kommentere)

Til sammenlikning – NTF lokale klagenemd

1. Pasient klager til lokalforeningen

2. Klagenemnda vurderer innhold og ber innklaget tannlege om, en redegjørelse.

3. Tannlegen svarer skriftlig på klagen

4. Pasient innkalles til en klinisk undersøkelse av nemndas medlemmer

5. Nemda vurderer dokumentasjon og fatter et vedtak

NPE - fremgangsmåte

The image shows a form for the Norwegian Patient Compensation Scheme (NPE). On the left, there is a circular stamp with the number '4' and the word 'Norsk'. Below it, a rectangular stamp reads 'NORSK PASIENTSKADEERSTATNING' and 'SAK NR. 1001/12'. To the right of this is a date stamp 'MOTTATT 07 NOV 2012'. Further right, there is a large black rectangular redaction box. Below the redaction box, the text 'Fylles ut av helsepersonell' is visible. Below that, the title 'Skademelding' is printed in a large, bold font. Underneath the title, there is a smaller line of text: '(Ved sykehus skal uttalelsen fylles ut av avd. overlegen hvor skaden hevdes å ha skjedd. Deretter sendes skademeldingen via sykehusets ledelse til Norsk pasientskadeerstatning.)'. At the bottom of the form, there is a line for 'Uttalelse fra det behandlingsstedet hvor pasientskaden hevdes å ha skjedd'.

Eksempel på saksfremstilling

1. Pasient søker NPE om erstatning som følge av skade

2. Jurist vurderer om klagen kvalifiserer ihht gjeldende regelverk

3. Alle relevante helseutøvere som har behandlet erstatningssøker inviteres til å sende inn behandlingsjournal

4. Innklaget behandlingssted bes om uttalelse. (blir sendt til erstatningssøker med invitasjon til å kommentere)

5. Jurist oppsummerer historikk og oppretter mandat til en sakkyndig om å besvare konkrete spørsmål vurdert på bakgrunn av mottatt dokumentasjon

NPE - fremgangsmåte

Mandat

Sakkyndig vurdering

Til orientering: Klagen på mangelfull oppfølging og utredning ved [REDACTED] vil bli vurdert av annen sakkyndig.

1. Er det mest sannsynlig (mer enn 50 prosent) årsakssammenheng mellom behandlingen ved [REDACTED] med innsetting av implantatskruer og proteser og den anførte skaden i form av smerter, forgiftning, organsvikt, nerveskade? Har det mest sannsynlig oppstått en akrylforgiftning og nerveskade?

SVAR:

Dersom den sakkyndige mener det er årsakssammenheng, ber vi om svar på følgende spørsmål:

2. Var det grunnlag for å sette inn implantater og nye proteser i august-november 2014? Hvor viktig var behandlingen for pasienten?

SVAR:

3. Ble behandlingen utført i tråd med god praksis?

SVAR:

4. Har pasienten fått en kjent komplikasjon til behandlingen? Hvor hyppig forekommer denne komplikasjonen?

Eksempel på saksfremstilling

1. Pasient søker NPE om erstatning som følge av skade
2. Jurist vurderer om klagen kvalifiserer ihht gjeldende regelverk
3. Alle relevante helseutøvere som har behandlet erstatningssøker inviteres til å sende inn behandlingsjournal
4. Innklaget behandlingssted bes om uttalelse. (blir sendt til erstatningssøker med invitasjon til å kommentere)
5. Jurist oppsummerer historikk og oppretter mandat til en sakkyndig om å besvare konkrete spørsmål vurdert på bakgrunn av mottatt dokumentasjon

6. **Sakkyndig gjennomgår dokumentasjonen; evt. etterlyser manglende relevant informasjon, og avgir en vurdering.**

NPE - fremgangsmåte

Sakkyndig vurdering

Erstatningssak:

Pasient:

Behandlingssted:

Sakkyndig:

Dato:

Asbjørn Jokstad, tannlege, spesialist i oral protetikk

06.02.2020

Eksempel på saksfremstilling

- 1. Pasient søker NPE om erstatning som følge av skade**
- 2. Jurist vurderer om klagen kvalifiserer**
- 3. Alle relevante helseutøvere som har behandlet erstatningssøker inviteres til å sende inn behandlingsjournal**
- 4. Innklaget behandlingssted bes om uttalelse. (blir sendt til erstatningssøker med invitasjon til å kommentere)**
- 5. Jurist oppsummerer historikk og oppretter mandat til en sakkyndig om å besvare konkrete spørsmål vurdert på bakgrunn av mottatt dokumentasjon «Mandat»**

6. Sakkyndig gjennomgår dokumentasjonen; evt. etterlyser manglende relevant informasjon, og avgir en vurdering

7. Vurdering sendes erstatningssøker og innklaget med invitasjon til å kommentere.

8. Jurist vurderer om klage kvalifiserer til erstatning ihht regelverk.

9. Erstatningssøker mottar et beløp eller et avslag.

Erstatningssøker kan anke et avslag til pasientnemnda

Erstatningssøker kan bringe saken videre til tingretten

Erstatningssøker kan sende bekymringsmelding til fylkeslegen

Har du kommentarer til den sakkyndige vurderingen?

Vedlagt følger kopi av den sakkyndige vurderingen i erstatningssaken. Vær klar over at dette ikke er en avgjørelse i saken.

Vi vil gjerne høre fra deg hvis du har kommentarer til den sakkyndige vurderingen. I så fall ber vi om at du sender dem til oss innen tre uker etter at du har mottatt dette brevet.

Du kan bruke kommentarskjemaet som finnes på npe.no.

Ta gjerne kontakt med oss hvis du har spørsmål.

Med vennlig hilsen
Norsk pasientskadeerstatning

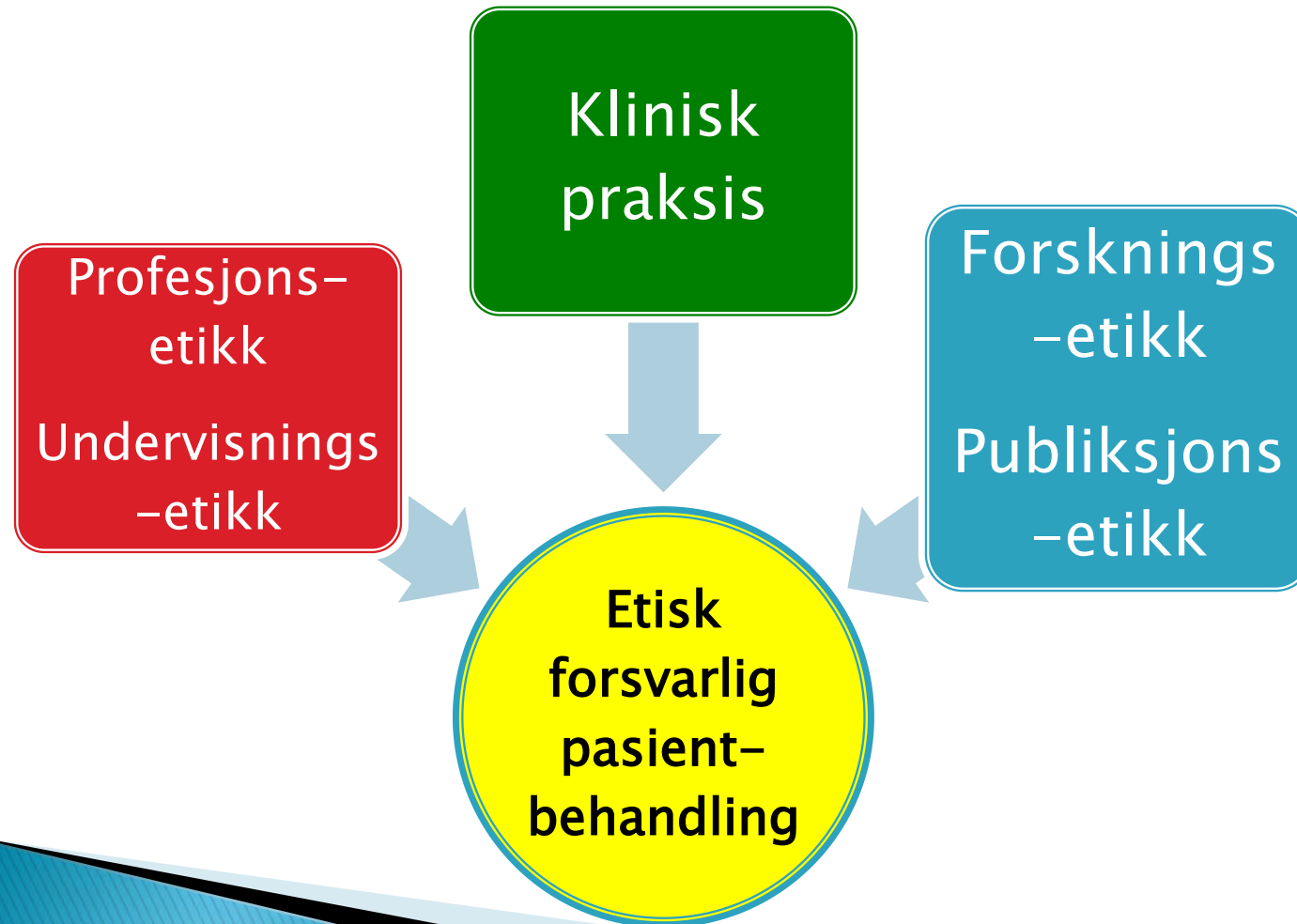
Til sammenlikning – NTF lokale klagenemd

1. Pasient klager til lokalforeningen → 2. Klagenemnda vurderer innhold (NOK >10k) og ber innklaget tannlege om en redegjørelse. → 3. Tannlegen svarer skriftlig på klagen → 4. Pasient innkalles til en klinisk undersøkelse av nemndas medlemmer → 5. Nemda vurderer dokumentasjon og fatter et vedtak → NTF-medlemmer er pålagt å rette seg etter nemndas kjennelse - ved uenighet kan innklaget tannlege anke saken til NTF sentralt

HVORDAN KAN «KVALITET» I KLINISK PRAKSIS BEDØMMES?



Faglig forsvarlig praksis & tjenester – hvordan evaluere kvalitet på gjennomføring?



Quality Management (QM)
Quality Management System (QMS)
Quality System (QS)
Quality Assurance (QA)
Quality Control (QC)
(Total) Quality Control (TQC)
(Statistical) Quality Control (SQC)
Quality Audit
Quality Costs
Cost of Poor Quality (COPQ)
Clinical Governance
Clinical Audit

~4500 artikler i vitenskapelige
tannlegetidsskrift inkluderer
“quality” i tittelen

Kvalitet på et produkt

The quality of a product in industrial production systems is measured **against some objective standard**, which includes appearance, performance characteristics, durability, serviceability, and other physical characteristics; timeliness of delivery; cost; appropriateness of documentation and supporting materials; and so on.

KVALITETSIKRING AV TANNTÉKNISK LEVERANSE

➤➤ EU-direktiv 93/42/EØF (Direktivet for medisinsk utstyr)

Kvalitetssikring av individuelt tilkpasset medisinsk utstyr – (som inkluderer intraoral protetikk

1. Kravspesifikasjoner med hensyn til
 - Innhold i ordre
 - Utforming av protese
 - Materialbruk, sammensetning & bestanddeler
 - Dokumentasjon, minimum ihht EU-direktiv
2. Systematisk registrere alle avvik fra angitte omforente spesifikasjoner
3. Metodisk klarlegge årsaker til alle former avvik

Eksempler på fast protetikk levert til UTK (2012/2013)

Kontaktpunkter
Støpeperler
Porøsiteter
Okklusjon
Passform
Kontur
o.a.



Eksempler på avtakbar protetikk levert til UTK (2012/2013)



Ikke korrigerbar støp



Greit VDOhvis man
er en kanin



«Karakterisering» –
uønsket og ikke bestilt

Et kvalitetssystem for tannteknisk leveranser i praksis

KRAVSPESIFIKASJONER FOR TANNTEKNISKE ARBEIDER LEVERT TIL UNIVERSITETSTANNKLINIKKEN I TROMSØ

I. FORMÅL

Disse kravspesifikasjonene skal inngå i en samarbeidsavtale mellom et tannteknisk laboratorium og Universitetstannklinikken i Tromsø (UTK). UTK har som formål å gi klinisk opplæring for tannpleier- og tannlegestudenter i samarbeid med Institutt for Klinisk Odontologi (IKO) ved Det helsevitenskapelige fakultet, Universitetet i Tromsø.

II. OMRÅDE

- Det er beskrevet retningslinjer for konstruksjonsprinsipper, materialvalg og fremstillingsmetoder for tanntekniske protetiske arbeider levert til tannlegestudentene. Disse omfatter også krav til de forskjellige protesers nøyaktighet, form, farge og forventet funksjon og holdbarhet.
- Det er spesifisert leveranstider fra laboratoriet har mottatt arbeidet samt garantivilkår for kostnadsfri reparasjon eller omgjøring ved material- eller konstruksjonsfeil innenfor gitte tidsrammer.
- Kravene til nødvendig informasjon fra klinikker og kvalitetskravene til medfølgende avtrykk og modeller levert med bestillingen er beskrevet, samt retningslinjer for kommunikasjon og for håndtering av feil og klager.
- Det kan inngås en samarbeidsavtale mellom et tannteknisk laboratorium og UTK/IKO som etter avtale omfatter bare utvalgte deler av disse kravspesifikasjonene.

III. ANSVAR

- Faglig ansvarshavende for protetik ved IKO er ansvarlig for at kravspesifikasjonene er i henhold til aksepterte faglige normer og i henhold til eksisterende undervisningsplaner.
- Faglig ansvarshavende for protetik er ansvarlig for kontakter og diskusjoner med det tanntekniske laboratoriet angående samordnet forståelse av dette dokumentet og informasjon og diskusjon om nødvendige endringer.
- Det samarbeidende laboratorium er ansvarlig for å underrette faglig ansvarshavende for protetik om behov for endringer i prosedyrer og / eller materialvalg.
- Faglig ansvarshavende for protetik, samt klinikkjefen for UTK, har ansvaret for kommunikasjon og håndtering av feil og klager som ikke blir avklart mellom student og veileder i UTK og laboratoriet.
- Begge parter har ansvar for å følge regelverket i Forskrift om medisinsk utstyr (FOR 2005-12-15 nr 1690) <http://www.lovdata.no/for/sf/ho/so-20051215-1690.html>

IV. ORALE PROTESER - KATEGORIER

- Spesifikasjoner for følgende proteser er beskrevet, inkludert del-arbeider i fremstillingsprosessen der det er relevant
- Fast proteser – Singel krone & Bro
- Avtakbar protese for partiell tannløs kjeve & hel tannløs kjeve
- Bittskinner
- Andre typer proteser skal lages etter spesielle anvisninger. Dette gjelder eksempelvis etsebroer, stift-kroner, teleskop-broer, kombinasjonsarbeid med attachment / patentfester (o.a.), implantat-retinert protetik og maxillo-fasiale protetik

FAST PROTESE – SINGEL KRONE

- Spesifikasjonene omfatter kroner fremstilt i keram, metall, metall og keram samt metall og plast til sementering på tann, alternativt for sementering eller skrutensjon på tannimplantat.
- Spesifikasjonene gjelder foruten helkroner også partielle kroner, inkludert innlegg med og uten kusedekke, «onlays», «skallkroner» og «fasetter».

Konstruksjonsprinsipper

- Kroner skal konstrueres i henhold til de på Opus Tannteknikerskjema angitte instruksjer.
- Den indre presisjon skal være basert på løs pasning med god passform med de preparerte flater, det vil si ingen utsparring eller uthuling av arbeidsmodellen er tillatt.

Materialer og dimensjonering

- Det skal bare brukes CE-merkede materialer.
- Fullstendig bruksanvisning for materialene skal foreligge ved forespørsel.
- Det skal foreligge dokumentasjon på kompatibilitet ved kombinasjoner av materialer, eksempelvis mellom keram-keram og metall-keram.
- Materialene skal dimensjoneres som angitt i produsentens bruksanvisning.

Fremstillingsmetode

- Den fremstillingsmetode og det tekniske utstyr som er angitt av produsenten i bruksanvisningen skal brukes.
- Fremstillingsmåte og nødvendige produksjonskontroller må kunne dokumenteres når det blir krevet.
- Hvis dekkklakk brukes på modell («spacers») skal dette være anvendt minimalt og ikke endre modellens overflate. Dekklakken skal være minst 1 mm fra prepareringsgrensen, i unntakssituasjoner ned til, og aldri forbi prepareringsgrensen.

Regler og rutiner for fargeuttak

- Fargeuttak foretas på klinikken. Det brukes fargeskala(er):
 - VITA Classic
 - VITA Master 3D
- I spesielle tilfeller kan henvisning skje til laboratoriet for fargeuttak og kontroll.

Opus Tannteknikerskjema

- I et Opus Dental Tannteknikerskjema skal angi pasientens identifikasjon, studentens og navn på den kliniske veilederen som har godkjent videre progresjon. Det skal angis konstruksjonstype, farge og spesielle krav til form og funksjon. Det skal også spesifiseres hvor langt arbeidet skal fremføres.

Avtrykk og modeller

- Med Opus Dental Tannteknikerskjema skal følge skjeavtrykk i gummielastisk masse eller tannmodeller og plasseringsavtrykk som skal gi mulighet for sikker plassering av modeller.
- Avtrykksmassen skal være festet til avtrykksskje, ikke vise luftblærer eller andre defekter i tann/kjeveområder med kontakt til protesen.
- Prepareringsgrensen skal være synlig i avtrykket.

Introduert i UTK
Jan. 2013
terminert 2016

OMGJØRING AV ARBEID									
Ordrenummer:					Laboratorie-interntnummer:				
DATO		PASIENT		LABORATORIUM		VEILEDER			
2014		Navn:		Type:		Sign:			
Pas. nr.									
TYPE ARBEID: INNLEGG Ø KRONE Ø BRO Ø HEL Ø PARTIELL Ø STØP Ø PARTIELL Ø PROTESE Ø KERAM Ø MK Ø GULL Ø ANNET Ø AKRYL Ø PROTESE									
OMRÅDE	PROBLEM	SANGTYLDE PÅ							
		LAB	KLINIKK						
INDE PÅLEGG	Cervikal grense	For kort							
	For lang								
	For trang								
	For løs								
MOT PREPARAT TANNOVERFLATE	Vippe								
	Utløstakke								
	Fall farge								
	Mot tenner og/eller munnellmhinne								
ESTETISK	Mot tann								
	Mot tann								
	Mot tann								
	Mot tann								
KONTAKTPUNKT PROXIMALT	Mot tann								
	Mot tann								
	Mot tann								
	Mot tann								
OKKUSJON & ARTIKULASJON	For lav								
	For høy								
	For trang								
	For spent								
INTERDENTARIUM	Overkonturert								
	Underkonturert								
	Fall malokklusjon								
	Fall malokklusjon								
KRONA FORM	Overkonturert								
	Underkonturert								
	Fall malokklusjon								
	Fall malokklusjon								
TANNOPPSTILLING	Brak kommentar								
	Brak kommentar								
	Brak kommentar								
	Brak kommentar								
STIFT-KRONE	Brak kommentar								
	Brak kommentar								
	Brak kommentar								
	Brak kommentar								
GALT STAP AV METALL/PRESEKERAM	Brak kommentar								
	Brak kommentar								
	Brak kommentar								
	Brak kommentar								
FRAKTUR / DEFECT	Underdimensjonert								
	Før prøving i munn								
	Under prøving								
	Under prøving								
UTFORMING/RELASJONSELEMENT	Brak kommentar								
	Brak kommentar								
	Brak kommentar								
	Brak kommentar								
ANNET	Brak kommentar								
	Brak kommentar								
	Brak kommentar								
	Brak kommentar								
*Gjelder primært avtakbare proteser									
**Kommentar:									

137 / NOTISBOK - KRAVSPESIFIKASJONER FOR TANNTENISKE ARBEIDER 17.1.2014 2

Et kvalitetssystem for tannteknisk leveranser i praksis

STOPPSKJEMA - TANNTEKNIKER

DATO: PA SIENT LABORATORIUM
 2014

TYPE ARBEID: INNLEGG: ☐ KRONE: ☐ BRO: ☐ KERAM: ☐ MK: ☐ GULL: ☐ ANNET: ☐ AKRYLPROTESE
 HEL: ☐ PARTIELL: ☐ STØPT PARTIELL PROTESE: ☐

	PROBLEM-OMRÅDE	FOR Å UNNGÅ RESULTAT:	SAKSNYNLIG / ÅPENBAR FEIL GJORT I KLINIKKEN:
INNE PASSFORM	Cervikalgrense	For kort / lang	Mangelfullt avtrykk Upresis prepareringsslutning
	Mot preparert tannoverflate	Vipping /for trang /for løs	Skarpe kanter Undersnitt
	Mot tenner og/eller munnslimhinne	For upresis	Mangelfullt avtrykk
YTRE KONTUR	Estetikk	Metallkant synlig	Mangelfull beskrivelse
	Oklusjon & artikulasjon	For lav / høy	Feil bittregistrering For lite tannsubstans fjernet
	Interdentalrom	For trang	Mangelfull preparering
	Tannanatomi	Overkonturert	For lite tannsubstans fjernet
	Tannoppstilling	Feil	Mangelfull beskrivelse
	Stiftkonus	For konisk	Prepareringsflater konk
	Proteseforming og/eller retensjonselement ukorrekt	For kort	Mangelfull preparering Mangelfull beskrivelse

KOMMENTARER:

Introdusert i UTK
 Jan. 2013
 terminert 2016

(i dag endret navn til Dentinor)

Kvalitetsjekkliste GodakerHatlo Tannteknikk AS

Vi Transd

Pasient: 9990034

Ordren: 7792

Bedømming av mottatt arbeid fra Tannlegen	1 2 3 4 5	Kommentar
Kvalitet på avtrykk fra tannlegen		
Kvalitet på antagonistmodell		
Kvalitet på bittindex		

Sjekkliste GodakerHatlo Tannteknikk	Signatur	Kommentar
Duplikatmodell brukt	Arhane	
Bittindex brukt		
Bilde brukt konstruksjon		
Bilde brukt porselen/akryl		ikke bilde
Evt. brukket modell ikke brukt		

Bedømming av mottatt arbeid fra GodakerHatlo	1 2 3 4 5	Kommentar
Bitt		
Passform		
Farge		
Kontaktpunkt		
Arbeidet ble levert til avtalt tid		

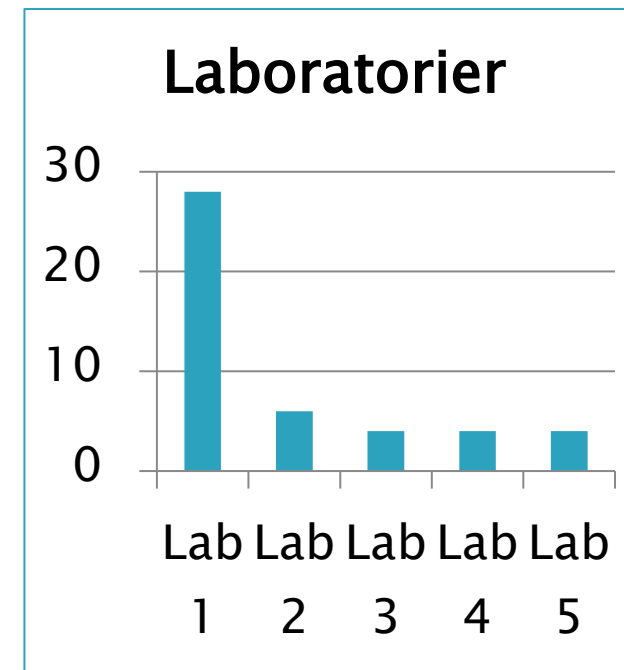
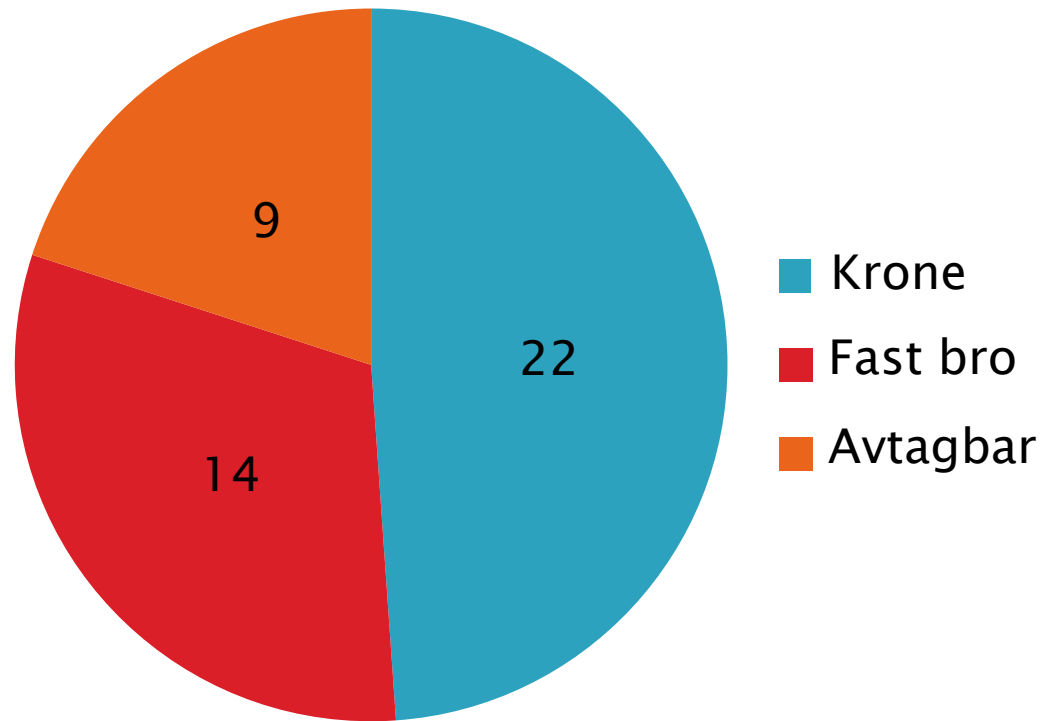
Signatur Tannlege:

avklaring
(overlevert)

Kvalitetssystem for tannteknisk leveranser i praksis

Introdusert i UTK
Jan. 2013
terminert 2016

Omgjøring av arbeider



Alle detaljer: Mastergradsoppgave i odontologi 2014: Kvalitetssikring av fast protetikk levert til Universitetstannklikken i Tromsø. Forf. Larsen R & Berg Jenssen M.

Kravspesifikasjoner av tanntekniske leveranser som inngår som grunnlag for rammeavtaler

DOFFIN

Database for offentlige innkjøp

About Doffin

Contact

Log in

Notice search

Authority

Supplier

Support

View Ted notice

Notice

Document family

Kunngjøring om konkurranse

Klassisk sektor

Kunngjøring iht FOR 2006-04-07 nr 402 del I og III

Vareleveranse

Del I: Oppdragsgiver

I.1) Kontaktinformasjon

Oslo kommune v/ Helseetaten

Storgata 40,

0182 Oslo

NO

Kontaktpunkt: Tannhelsetjenesten

Kontaktperson: Helge Bakkan

Telefon: +47 02180

høst 2013

Eksempler



TROMS fylkeskommune

ROMSSA fylkkasuohkan

sommer 2013

Saksnummer: 12/2880

Vedlegg 1. KRAVSPESIFIKASJON
TANNTTEKNISKE PRODUKTER

Vedlegg 1

Kravspesifikasjon

Først og fremst

Det skal lene være produktene i forhold til autogenerne.

Okkudat opplysning i helseetaten slik at det blir helseetaten ved

Intervisjon.

Blåstet kontakt på minst ett tannpne ved protusjon.

Okkudatet skal være matt.

Skinnene leveres fuktig i plastiske

3.2.5.2 Myk plastkinn

Konstruksjonsprinsipper

Dekket innover vinkelbilletet og ca 15 mm av linene gjenpartis.

Måteraler og dimensjoner

Tykkelsen må på vinkelbilletet.

Fremstillingsskema

Fremstilles på kjevegipsmodell av angedeende kjve

Fremstilles i Vacuum e.l.

Først og fremst - ikke omvendt

Leveres på modell

Vedlegg 1

Kravspes

3.2.6 Konstruksjonsprinsipper for MK-kroner

Figur. Alternativt design på bro i metall keram og metall plast



Kant kan angis i vertikal
høyde i mm



Ikke synlig → synlig kronkant

Ved tanpressing

3.2.7 Konstruksjonsprinsipper for hengeledd i bro

Figur. Konstruksjon av hengeledd i forhold til kjevekan, sett fra siden.



Sjeldent

Rutine

Noen ganger

Aldri

Aldri

Marcell

Anbudsvarsling

Innkjøp

Søk anbud

Online demo

Support

Rammeavtale på kjøp av tanntekniske produkter

Anskaffing protetik til spesialistar i Vestland fylkeskommune

Informasjon

Publiseringsdato

01.07.2020 13.25 (GMT+02:00)

Innkjøper

Oppdragsgiver

Avdeling

Kontakt

Adresse

Vestfold og Telemark fylkeskommune

Birgitte Skaare Baglo

Fylkesbakken 10

3715 Skien

Informasjon

Prosedyre

Publiseringsdato

Konkurranse med forhandling

11.12.2020 09:03 (GMT+01:00)

Innkjøper

Oppdragsgiver

Avdeling

Kontakt

Adresse

Org.nr.

Vestland fylkeskommune

Martine Lunder

Postboks 7900

5020 BERGEN

Norge

821311632

Tildelingsinformasjon
Levering av alle tanntekniske produkt og tenester, med unntak av kjeveortopediske produkt. Brukarane av avtalen vil vere spesialistar i oral protetik på Tkvestland og på avdeling Haukeland tannklinik. I tillegg vil brukarar vere dei som underviser tannlegestudentar i gerodontologi ved Arstad tannklinik.

Kontraktstildeling
Dato for kontraktstildeling: 04-10-2020
Antall mottatte tilbud: 2

des 2020

sommer 2020



UiO : Universitetet i Oslo

høst 2013

Rammeavtale for tanntekniske tjenester

RA 2013-6845

→2017

Tannteknisk leveranser inn- & utland

En av de første kjente, systematiske undersøkelser i Norden er fra perioden 1998-99 i Norge (3). Det ble undersøkt metallkeram-kroner fra fem innenlandske og fem utenlandske laboratorier. Kronene ble vurdert av seks tannleger med hensyn på blant annet form, farge og translucens, metallunderstøttelse og pasningspresisjon. De importerte kronene syntes å ha vært av noe svakere dimensjonering enn de norskproduserte. Sammensetningen av legeringene stemte med det som var oppgitt.

Amundrud B, Øilo G. Metallkeram-kroner og kvalitet. En undersøkelse av MK-kroner levert av norske og utenlandske laboratorier. Nor Tannlegeforen Tid 2000;110 17:864-72.

Gjerdet et al. Bruk av importerte tanntekniske tjenester. Nor Tannlegeforen Tid 2009; 119: 844

N=203 svar fra spørreundersøkelse. De fleste tannlegene som svarte benyttet importerte produkter (71%)

VITENSKAPELIG ARTIKKEL

Nor Tannlegeforen Tid. 2014; 124: 804-8

Morten Syverud og Ellen Kristine Austrheim

Importerte og norskproduserte tanntekniske arbeider – får vi det vi bestiller?

Tanntekniske arbeider bestående av 24 utenlandske og 18 norskproduserte kroner ble undersøkt for å se om de oppfyller kravene i Direktivet for Medisinsk utstyr (93/42/EØF). Samsvar mellom bestilt og mottatt legeringssammensetning, innhold av toksiske elementer (Ni, Cd og Be) og vedlagt samsvarserklæring med nevnte direktiv ble undersøkt. Undersøkelsen avslørte store mangler for både importerte og norskproduserte kroner, både med hensyn til sammensetning og samsvarserklæringer. Avvik i legeringssammensetningen var spesielt fremtredende i de importerte arbeidene. Det ble ikke funnet toksiske elementer i verken importerte eller norske arbeider.

broer, proteser etc.) klassifiseres som «individuell tilpasset utstyr», og slikt utstyr er av forståelige grunner unntatt CE-merking. Tannlegen har ansvar for design og materialvalg, og skal spesifisere arbeidet og angi legering samt andre materialer som inngår i produktframstillingen. Det tanntekniske laboratoriet skal så lage arbeidet i henhold til de gitte spesifikasjoner og bekrefte at arbeidet tilfredsstiller kravene i nevnte direktiv med en vedlagt samsvarserklæring til hvert arbeid. Denne samsvarserklæringen er en dokumentasjon på at arbeidene oppfyller disse kravene i tillegg til at arbeidene fortrinnsvis skal være framstilt av CE-merkede materialer, som det heter i de norske retningslinjene (1).

Resultatet viste at det var liten forskjell i utformingskvalitet mellom innenlandske og utenlandske laboratorier, men at det var ~~anvendt noe mindre~~ metallmengde i importerte kroner. Det var imidlertid diskrepans i angitt og funnet metallinnhold i 46% av de importerte og i 23% av de svenske kronene. Dette gir grunn til tvil om det er anvendt den legeringen som er bestilt eller angitt. Det ble ikke funnet innhold av farlige elementer, slik som bly og kadmium.

Läkemedelsverket. Tandtekniska arbeten. Granskning av metallkeramik-kronor framställda i Sverige och utanför EU. Uppsala 2011. Rapport:

Import av tanntekniske arbeid

DEN NORSKE TANNLEGEFORENINGS TIDENDE 2012; 122 NR 8

I Norden er det stadig flere tanntekniske laboratorier som importerer tanntekniske arbeid fra land utenfor EU, i hovedsak fra land i Asia. Årsaken til dette er mye grunnet lavere kostnader. En undersøkelse fra Norge i 2009 viste at de fleste tannlegene (71%) brukte importerte tanntekniske tjenester i ulik grad (1). Undersøkelser utført av NIKOM i 2008 og 2010 har vist at sammensetningen av elementer i disse arbeidene ikke alltid var som bestilt.

- Er det overensstemmelse legeringens analyserte sammensetning og spesifisering?
- Inneholder legeringene som ikke er tillatt i henhold til standarder?
- Tilfredsstiller de materialebrukt, kravene i EU-direktiv?

Metode

Både i 2008 og 2010 var det fra fem ulike laboratorier som ble undersøkt. To laboratorier var

Tannteknisk leveranser inn- & utland

Läkemedelsverket. Tandtekniska arbeten. Granskning av metallkeramik-kronor framställda i Sverige och utanför EU. Uppsala 2011. Rapport:

Fra ok i 2000
(under tvil) til
usikkerhet i
2011/2012 →

Import av tanntekniske arbeid

I Norden er det stadig flere tanntekniske laboratorier som importerer tanntekniske arbeid fra land utenfor EU, i hovedsak fra land i Asia. Årsaken til dette er mye grunnet lavere kostnader. En undersøkelse fra Norge i 2009 viste at de fleste tannlegene (71%) brukte importerte tanntekniske tjenester i ulik grad (1). Undersøkelser utført av NIOM i 2008 og 2010 har vist at sammensetningen av elementer i disse arbeidene ikke alltid var som bestilt.

- Er det overensstemmelse legeringsanalyse og spesifisering?
- Inneholder legeringene som ikke er tillatt i standarder?
- Tilfredsstiller de materialbrukt, kravene i EU-direktiv

Metode
Både i 2008 og 2010 var det fra fem ulike laboratorier som ble undersøkt. To laboratorier var

Til tvil i 2014



VITENSKAPELIG ARTIKKEL

Nor Tannlegeforen Tid. 2014; 124: 804-8

Morten Syverud og Ellen Kristine Austrheim

Importerte og norskproduserte tanntekniske arbeider – får vi det vi bestiller?

Tanntekniske arbeider bestående av 24 utenlandske og 18 norskproduserte kroner ble undersøkt for å se om de oppfyller kravene i Direktivet for Medisinsk utstyr (93/42/EØF). Samsvar mellom bestilt og mottatt legeringssammensetning, innhold av toksiske elementer (Ni, Cd og Be) og vedlagt samsvarserklæring med nevnte direktiv ble undersøkt. Undersøkelsen avslørte store mangler for både importerte og norskproduserte kroner, både med hensyn til sammensetning og samsvarserklæringer. Avvik i legeringssammensetningen var spesielt fremtredende i de importerte arbeidene. Det ble ikke funnet toksiske elementer i verken importerte eller norske arbeider.

hvor, proteser etc.) klassifiseres som «individuell tilpasset utstyr», og slikt utstyr er av forsløetlige grunner unntatt CE-merking. Tannlegen har ansvar for design og materialvalg, og skal spesifisere arbeidet og angir legering samt andre materialer som inngår i produktfremstillingen. Det tanntekniske laboratoriet skal si lage arbeidet i henhold til de gitte spesifikasjoner og bekrefte at arbeidet tilfredsstiller kravene i nevnte direktiv med en vedlagt samsvarserklæring til hvert arbeid. Denne samsvarserklæringen er en dokumentasjon på at arbeidene oppfyller disse kravene i tillegg til at arbeidene fortrinnsvis skal være framstilt av CE-merkede materialer, som det heter i de norske retningslinjene (1).

Til genuint grunnlag for bekymring i 2020



Functional, compositional, and regulatory analyses of imported and non-imported single dental crowns

Valen H, Staxrud F, Kopperud SE, Austrheim E, Syverud M, Mulic A. Functional, compositional, and regulatory analyses of imported and non-imported single dental crowns.

Eur J Oral Sci 2020; 128: 444-449. © 2020 Eur J Oral Sci

The aims of the study were to investigate functional and esthetic properties, the composition of the alloy, and the content of hazardous elements of single dental crowns with metal skeleton and fired porcelain. Epoxy models made from full mouth impressions taken of a patient with a crown preparation of the right maxillary first permanent molar were used for production of identical polyether impressions, which were distributed to dentists in Norway. The dentists sent the impressions to their regular dental laboratories. All 55 crowns collected were anonymized and examined. Of the crowns received, 35 were made in Norway, 12 were imported, and 8 were of unknown origin. The evaluation of functional properties revealed that 50% of the Norwegian, 42% of the imported, and 25% of the unknown-origin crowns were considered unacceptable. The composition of the alloy was not in accordance with that stated by the manufacturer for 17%, 13% and 20% of the crowns, where this information was provided. The lead content of the alloy exceeded the limit set by the ISO 22674: 2016 for 18% of the crowns in total. The statement that shall follow the work according to EU-regulations was not complete for approximately 75% of the works received.

Håkon Valen , Frode Staxrud, Simen E. Kopperud , Ellen Austrheim, Morten Syverud, Aida Mulic
Nordic Institute of Dental Materials, NIOM, Oslo, Norway

Håkon Valen, Nordic Institute of Dental Materials, Sognsveien 70, 0855 Oslo, Norway

E-mail: hakon.valen@niom.no

Key words: dental alloy; dental crown; metal ceramic restoration; quality

Accepted for publication June 2020

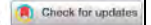
BIOMATERIAL INVESTIGATIONS IN DENTISTRY
2020, VOL. 7, NO. 1, 41-49
<https://doi.org/10.1080/26415275.2020.1724512>



Taylor & Francis
Taylor & Francis Group

ORIGINAL ARTICLE

OPEN ACCESS



Discrepancy in alloy composition of imported and non-imported porcelain-fused-to-metal (PFM) crowns produced by Norwegian dental laboratories

Håvard Jostein Haugen^a, Brandon Michael Soltvedt^a, Peter N. Nguyen^a, Hans Jacob Ronold^b and Gaute Floer Johnsen^a

^aDepartment of Biomaterials, Institute of Clinical Dentistry, Faculty of Dentistry, University of Oslo, Oslo, Norway; ^bDepartment of Prosthetic, Institute of Clinical Dentistry, Faculty of Dentistry, University of Oslo, Oslo, Norway

ABSTRACT

Purpose: Even though the use of full ceramic crowns have become a well-established practice in dental clinics compare to the last decade, the use of imported casted porcelain-fused-to-metal (PFMs) crowns is still prevalent. The use of imported PFMs is often economically driven; however, when dentists order PFMs, they do not have capabilities to examine its true alloy content. Therefore, we raise the questions whether cheaper imported PFMs have more discrepancies in alloy content compared to domestically produced PFMs?

Materials and Methods: This study included 62 porcelain-fused-to-metal crowns: 41 produced in Norway and 21 imported. Their alloy-composition was determined non-destructively by EDX and SEM.

Results and Conclusions: Imported PFMs demonstrated larger deviations compared with non-imported PFMs. Significant deviation was found in key metallic elements in the different alloys (W, In, Pd, Ag). The detected deviations in key element such as Wolfram and Indium could influence the PFMs service time. These finding may be of international concern

ARTICLE HISTORY

Received 13 November 2019
Accepted 27 January 2020

KEYWORDS

Dental crown; metal ceramic alloys; porcelain-metal alloys; metal ceramic restorations

OPPSUMMERING – SPØRSMÅL & KOMMENTARER?

